

➤ KATEHEZA

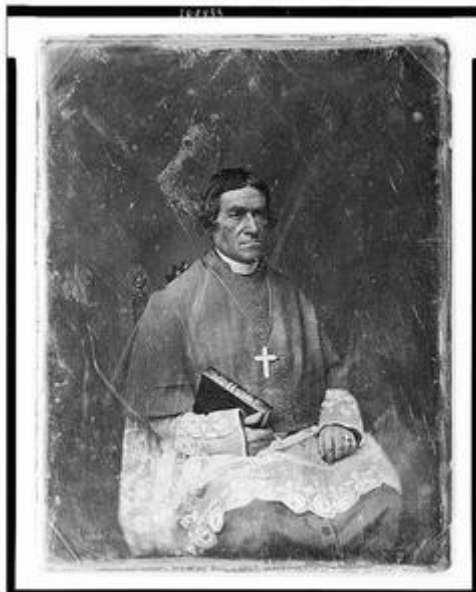
Materiali:

- kamni
- vrv ali lepilni trak, ...
- različni predmeti (stožci, plastične žogice, papirnati tulci, Kinder jajčka,...)
- sveča, križ, vžigalnik
- projektor ali TV, pripravljene odlomki video in glasbe
- skupna molitev na listkih
- pesmarice, kitara

ZA VODITELJA: Iz življenja Friderika Barage:

Baraga se je rodil 29. junija 1797 v graščinici Mala vas pri Dobrniču očetu Janezu Nepomuku in mami Mariji Katarini Josipini roj. Jenčič. Dve leti po Friderikovem rojstvu so se preselili v grad Trebnje. V času šolanja je v Ljubljani stanoval pri dr. Juriju Dolinarju in se je naučil več jezikov, kar je bilo za njegovo poznejše misijonsko delo odločilnega pomena. Izbral si je tudi bodočo življenjsko družico, Bog pa je odločil drugače. Ko je šel leta 1816 na študij na Dunaj, se je seznanil s Klemenom Mario Dvoržakom, ki ga je papež Pij X. leta 1909 razglasil za svetnika. Pod njegovim duhovnim vodstvom je hitro napredoval v svetosti, odpovedal se je zaročenki in se odločil za duhovniški poklic.

Od 1821 do 1824 je bil v ljubljanskem bogoslovju. 21. septembra 1823 je bil posvečen v mašnika in naslednje jutro v ljubljanski stolnici daroval tiho novo mašo pri oltarju Svetega Rešnjega telesa.

Jeseni leta 1824 je postal kaplan v Šmartinu pri Kranju. Znal je prisluhnuti ljudem, prestopil ozke in mrzle pragove janzenizma ter z molitvijo in spokornostjo klical blagoslova na ljudi. Tam je spisal sloveči molitvenik Dušna paša za kristjane, kateri žele v duhu in resnici Boga moliti.

Nato je Baraga odšel v Metliko, kjer je deloval v letih 1828–1830. Tudi tu se je z vso vnemo lotil dela za duše: pridigal je, veliko spovedoval in ljudi navdušil za molitev križevega pota. Leta 1830 je izšla v Metliki napisana knjiga *Od počesčenja in posnemanja Matere Božje*. Prevedel je v slovenščino tudi knjigo sv. Alfonza Ligvorija *Obiskovanje Jezusa Kristusa v presvetem Rešnjem Telesu in pozdravljanje Marije, prečiste Device*.

Janzenisti mu tudi tu niso dali miru. Zaradi tega in velikih potreb, ki so vladale v misijonskih pokrajinah, se je odločil oditi v Ameriko.

Na starega leta dan 1830 je z ladjo prispel v Ameriko. Spomladi 1831 je odpotoval na sever in 28. maja prispel v Arbre Croche (Krivo drevo) na severovzhodni obali Michiganskega jezera k Indijancem iz rodu Otava.

Pesem: Ko bi ljudje ljubili se (Jubilate II., str. 88)

(15 min) Animacijska igra za uvod: Igra države

To je igra z veliko tekanja, zato je dobro, da imamo veliko prostora npr. dvorano ali igrišče.

1. Igralno polje razdelimo na polovico. Lahko uporabimo vrv, lepilni trak ali kaj podobnega. Pazimo, da se ne premika in, da se ljudje ne spotikajo ob mejo. Vsako polje je ena država. Udeležence razdelimo na polovico in jih proglasimo za državljane dveh držav. Imena naj si izmislijo sami.
2. Po igralnem polju raztresemo čim več (res veliko enakih predmetov), lahko so stožci, plastične žogice, papirnati tulci, Kinder jajčka(rumenjake), oz. karkoli lahko dobite v velikih količinah in ni lomljivo. Pazimo, da je na obeh straneh enako število predmetov.
3. Vsaka skupina/država začne igro na svojem teritoriju.
4. Osnovni smisel igre je prenesti na svojo stran čim več objektov. Najbolje je igro omejiti na npr. 10 minut. Zmaga država, ki ima na koncu več objektov.
5. Dokler so igralci v svoji državi, so varni. Takoj, ko prečkajo črto (to je, ko z nobeno nogo ne stojijo več v svojem polju) so lahko ulovljeni. Ko so ulovljeni, morajo obstati na mestu, počepniti in počakati, da jih nekdo reši.
6. Da rešiš sodržavljana, se ga je treba samo dotakniti. Potem lahko igralci spet stečejo v svojo državo. Vendar pa jih lahko tudi takrat nasprotnik spet ujame.
7. Da dobite predmet s sosednje države, samo stecite na njihovo ozemlje, ga poberite in prinesite v svojo državo. Vendar lahko naenkrat prenašate SAMO 1 premet.
8. Če vas ujamejo, ko že nosite predmet, ga morate spustiti na mestu, kjer ste bili ulovljeni.
9. NE smete premikati objektov, ki so v vaši državi.
10. Igro lahko igrate na dva načina. Lahko tekate kot nori in prenesete čim več predmetov ali pa se je lotite bolj zvito in strateško.

(3 min) Video posnetek: (po izbiri)

<https://www.youtube.com/watch?v=nF5Fd0lc0dg>

ali https://www.youtube.com/watch?v=Pl1nd_Lzwyc

ali kratka misel Brigitte Jereb, v Argentini rojene slovenke, ki sedaj živi v Sloveniji

<https://youtu.be/I0GNJKd8mfk>

(20 min) Pogovor: Udeleženci se usedejo v krog in se pogovorijo o naslednjih vprašanjih.

- Kako ste se počutili v prejšnji igri? Zakaj?
- Ali lahko igro v čem primerjamo z resničnim življenjem? Kako?
- Kaj me je nagovorilo v zgornjih pesmih oz. videu?
- Kaj je država?
- Zakaj jo potrebujemo?
- Kaj meniš o pesmi, ki smo jo poslušali? Zakaj?
- Kaj je zate domovina?
- Ali ti je domovina pomembna in zakaj?
- Se dobro počutiš v svoji domovini? Zakaj?
- Bi se zlahka izselil, če bi dobil za to priložnost? Zakaj?
- Kako gledaš na svojo domovino v svetu? Je pomembna? Za koga in zakaj?
- Ali ti domovina prinaša občutek varnosti? Zakaj?

Preberemo odlomek Svetega pisma: Hitim proti cilju (Flp 3,12-21)

Ne, kakor da bi to že dosegel ali prišel do popolnosti, vendar pa se trudim, da bi to osvojil, ker je tudi mene osvojil Kristus Jezus. Ne mislim, bratje, da sem to dosegel. Eno pa: pozabljam, kar je za menoj, in se iztegujem proti temu, kar je pred menoj, ter tečem proti cilju po nagrado, h kateri nas od zgoraj kliče Bog v Kristusu Jezusu. Zato vsi, kar nas je popolnih, imejmo to v mislih; če pa kaj drugače mislite, vam bo Bog razodel tudi to. Sicer pa se držimo tega, kar smo dosegli. Vsi skupaj postanite moji posnemovalci, bratje, in se ozirajte po tistih, ki živijo po zgledu, kakršnega imate v nas. Mnogi namreč živijo – večkrat sem vam jih že omenil, zdaj pa jih omenjam jokaje – kot sovražniki Kristusovega križa. Njihov konec je pogubljenje, njihov bog je trebuh, njihova slava je v njihovi sramoti, premišljujejo zemeljske stvari. Naša domovina pa je v nebesih, od koder tudi pričakujemo odrešenika, Gospoda Jezusa Kristusa. Ta bo z močjo, s katero si more podvreči vse, preobrazil naše bedno telo, tako da ga bo naredil podobno telesu svojega veličastva.

(3 min) Ogled odlomka filma: Freedom Writers (1:12:40 – 1:15:00)

(20 min) Pogovor v parih: Vsakih pet minut naj udeleženci zamenjajo par in vprašanje o katerem se pogovarjajo.

- Kaj meniš o tem odlomku?
- Kaj ti pomeni nebeška domovina?
- Kaj je dom za razliko od domovine?
- Kje se počutiš doma?
- Kako ustvarjamo dom in kako domovino?
- Ali je pomembno, da vemo kje smo doma in zakaj?
- Ali je težje verjeti v nebeško kraljestvo, če na zemlji ne poznamo domovine in se nikjer ne počutimo doma? Zakaj?

Sklep pogovora:

Domovina je kraj, so ljudje, so vrednote, je sistem v katerem smo zrasli in nam je domač. Položen nam je v zibelko. Brez domovine ne vemo kdo smo, nimamo reference, na katero bi se zanašali, ko se odločamo, kaj s svojim življenjem. To še zlasti velja za vrednote. Poleg splošnih vrednot, nam doma starši in vsa družina dajo še druge, bolj osebne vrednote, ki lahko državne vrednote podkrepijo, ali pa tudi ne. Večina od nas je doma prvič slišala za Boga in nebeško domovino. Zato sta domovina in dom temelja, ki nam pomagata odgovarjati na bistvena vprašanja našega življenja. Brez domovine in predvsem brez doma, se ljudje velikokrat počutimo ne tič, ne miš.

Tisti, ki so zapustili svojo domovino iz različnih razlogov, jo po navadi pogrešajo in se je spominjajo. Tudi škof Baraga je bil tak. Priti v nove kraje, v novo kulturo, naučiti se več novih jezikov, oznanjati novo vero, to gotovo ni bilo lahko. Z domovino je ohranjal stik po pismih, ki si jih je dopisoval s svojo sestro Amalijo.

ZA VODITELJA – dodatno razmišljanje: (Kartuzija Žiče. Maša za domovino 25.6. 2013)

Dragi romarji in pohodniki Slomškove romarske poti, sestre in bratje v Kristusu! V naši škofiji se je že ustalil običaj, da vsako leto na Dan državnosti - na praznik naše domovine, prirejamo romanja po Slomškovi poti, ki povezuje kraje in ljudi, ki so na poseben način povezani z življenjem in delom bl. škofa Antona Martina Slomška. Tudi danes zjutraj ste pohodniki krenili na pot iz treh različnih smeri, ki se zaključujejo tu v Žički kartuziji, kjer vsi skupaj obhajamo sveto mašo za domovino, obogateno s posebnim kulturnim programom in tako najlepše in v najvišji meri izrazimo naše veselje in našo hvaležnost Bogu za našo domovino ter za vrednote, ki so z njo povezane. Zahvala vsem ki ste v zadnjem času poživili utrip Slomškove poti in pripravili tudi današnje spominsko romanje. Posebej se zahvalimo novemu predsedniku društva Slomškova romarska pot g. Jožetu Planinšku in Domu Sv. Jožef za vse dosedanje in bodoče spodbude, da bo Slomškova pot v vedno večji meri dosegala svoj namen in nas bo še bolj povezovala z bl. škofom Slomškom, našim rojakom in prvim zavetnikom celjske škofije, ki nas s svojim zgledom in s svojo besedo vodi k Jezusu Kristusu in življenju po evangeliju, na domač, slovenski način. Tudi na dan državnosti nam ima Slomšek veliko povedati, saj se je kot dober pastir v svojem času tudi zelo pogosto in jasno odzival na takratne razmere v družbi in imajo njegovi pogledi in spoznanja razsežnosti, ki osvetljujejo tudi naš čas in v mnogočem pomagajo reševati probleme in naloge, s katerimi se soočamo na poti naše domovine in našega skupnega življenja.

1. V knjižici »Mladenčev srečen pot« iz leta 1859 bl. škof Slomšek pravi, da ima vsak človek trojno domovino: prva je tista, v kateri smo se rodili, druga je tista v katero smo bili prerajeni, to je sveta katoliška Cerkev in tretja je tista v katero smo povabljeni, to je nebeška domovina. Danes, ob 22. obletnici razglasitve naše države, naše domovine, se ustavimo najprej ob prvi domovini v katero smo se rodili. Slomšek pravi: to je dežela materna ... kakor ptičica svoje gnezdo pozna, tako tudi vsak pošten človek svoje domovine ne pozabi, jo varuje, brani in spoštuje, kakor zenico svojega očesa. a) V Slomškovem času je bila ta domovina Avstrija, skupnost narodov, s katero mnogi niso bili zadovoljni. Tudi Slomšek se je zelo kritično odzival na mnoga, še posebej na narodnostna vprašanja in svojim duhovnim, kulturnim in prosvetnim delovanjem pripravljaj poznejši prepород in pomlad narodov. Kaj bi nam bl. škof Slomšek danes svetoval, kaj bi nam priporočaj za naš čas, za odnos do naše domovine. Prav gotovo bi ostaj zvest svojemu vodilu: »Sveta vera bodo vam luč, materni jezik pa ključ, do zveličavne narodne omike.« Sveta vera, to se pravi Jezus Kristus, njegov evangelij, ki nas postavlja na realna tla. Tudi v našem odnosu do domovine, ko v luči evangelija nismo gledalci, še manj nemi opazovalci, ampak luč, kvas in sol zemlje. (prim. Mt 5,13-14) Tako naj sveti vaša luč, da bodo videli vaša dobra dela in slavili Očeta, ki je v nebesih. Ni dovolj govorjenje ... Gospod, Gospod, ne samo govorjenje, ampak dobra dela. Sojeni bomo ne po tem, kaj smo govorili, ampak, kaj smo dobrega storili ... lačen sem bil in ste mi dali jesti ... bolan sem bil, brez službe sem bil ... sojeni bomo po tem v koliki meri smo hodili po stopinjah Jezusa Kristusa, Dobrega pastirja in Usmiljenega Samarijana, ki je hodil okrog in dobrote delil. (prim Mt 25,40) b) Druga domovina je, pravi škof Slomšek, Sveta Katoliška Cerkev, naša duhovna mati, ki nas je pri krstu prerodila v Božje otroke in nas sedaj z lučjo evangelija in močjo Božje milosti hrani in neguje na poti življenja. Z vesoljno Cerkvijo se srečujemo v domači župnijski cerkvi, posebej pa se poučujemo v božji modrosti in pri oltarju, kjer se hranimo z Božjo milostjo... Ali niso te Slomškove misli močno podobne pobudam, ki jih prinaša Leto vere, ko nas vabi, da vedno znova stopimo skozi vrata vere, skozi katera smo prvič prestopili pri krstu in vedno znova, kadarkoli obnavljamo obljube sv. krsta in zajemamo iz studencev odrešenja, pri obhajanju sv. Zakramentov? Duhovne pobude Leta vere v Cerkvi na Slovenskem konkretizira krovni dokument naše pastoralne preнове »Pridite in poglejte«, ki ga že nekoliko poznamo in smo ga prebiralili po naših župnijah, še posebej na srečanjih župnijskih pastoralnih svetov in drugih pastoralnih skupin in ustanov. Namen vsega tega dogajanje je, da bi vsi člani Cerkve rasli v veri in bi z novo apostolsko gorečnostjo drug drugemu pomagali k osebni veri, k osebni srečanju z Jezusom Kristusom, da bi se lahko drug drugemu darovali v ljubezni. (PIP 56) Če se bo to dogajalo, bomo tudi najlepše skrbeli za duhovno in materialno blaginjo naše domovine in vseh njenih prebivalcev. c) In tretja domovina, kamor smo vsi povabljeni, to je nebeška domovina. Vsi poznamo priljubljeno Slomškovo pesem »V nebesih sem doma, to oznanjujeta mi zemlja in nebo in vsaka stvar lepo«. Tudi tu je Slomšek zelo konkreten, ko pravi, da bomo to domovino dosegli potem, ko bomo na zemlji dobro izpolnili vsak svoje poslanstvo. Nebesa morajo biti naša, je rad ponavljaj v svojih pridigah. Živeti in delati za nebese, to naj bo naše največje veselje in naša prva naloga.

2. Ko ste danes hodili po Slomškovi poti in se iz različnih smeri bližali Žički kartuziji, ste občudovali lepo naravo, širne gozdove, zelene travnike, lepo obdelane njive, urejene domove, cerkve, križe in znamenja ob poti, ki vas je vodila čez hribe in doline. Tudi Božja beseda, ki smo jo poslušali, nas vodi na hrib, na Gospodovo goro. Prerok Izaija nas je v 1. berilu povabil, da gremo »na Gospodovo goro, k hiši Jakobovega Boga, da nas pouči o svojih potih, da bomo hodili po njegovih stezah.« (prim. Iz 2,3) Kdaj hodimo po Gospodovih stezah? Prerok odgovarja Tedaj ko bomo prekovali meče v lemeže in sulice v vinjake. (prim. Iz 2,4) Kaj pomeni prekovati meče v lemeže? Pomeni, premagovati nasprotovanja,

prepir, sovraštvo, krivičnost, zlo, nasilje, vojne spopade in si namesto tega prizadevati za mir, sodelovanje, razumevanje, prijateljstvo, odpuščanje, spravo, poštenost, medsebojno pomoč idr., skratka, pomeni si prizadevati za vrednote, po katerih hrepeni človeško srce, ki našemu življenje prinašajo varnost, srečo, resničen duhovni in materialni napredek, svetlo prihodnost.

3. Tudi današnji evangelij o blagih nas povabi na goro, saj je vzet iz govora na gori. Če je govor na gori ustava Božjega kraljestva, so osmeri blagri srce te ustave. Na državni proslavi ob prazniku naše domovine, so nastopajoči z umetniško besedo povedali, da imamo srce in imamo kompas, ki usmerja naše življenje. Mislili so na vrednote, ki so potrebne za blagor družbe, za naše skupno življenje. Kristjani, učenci Jezusa Kristusa, smo lahko še posebej srečni in veseli, pa tudi nekoliko ponosni, da imamo močno in čuteče srce in zanesljiv kompas. In to srce in ta kompas je Jezus Kristus, je njegovo delo odrešenja, je njegov evangelij, je njegov govor na gori, so njegovi blagri. Blagor ubogim v duhu...blagor krotkim, blagor usmiljenim...blagor miroljubnim...blagor njim, ki so zaradi pravice preganjani...blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali in preganjali... veselite se, veliko je vaše plačilo v nebesih. (prim. Mt 5, 1-12a) Dragi romarji, pohodniki Slomškove romarske poti, sestre in bratje v Kristusu ! Danes, na praznik naše domovine, ko smo zbrani tu v Žički kartuziji, na tem svetem kraju, ki ga je posvetila molitev in pričevanje menihov kartuzijanov, danes, ko molimo za našo domovino; vedno znova, stopimo na Gospodovo goro in dovolimo, da nas Gospod pouči o svojih potih. Prekujmo meče v lemeže in stopimo na pot svetosti, ki je harmonija, z Bogom, z bližnjim in samim seboj, da bomo našli pomoč in rešitev ob pravem času in tudi odgovore na vprašanja, za našo domovino, za našo sedanost in za našo prihodnost. Amen.

+ dr. Stanislav Lipovšek celjski škof

➤ MOLITEV

(15 min) Molitev: *Za vsakega udeleženca pripravimo kamen. Povejte, da predstavlja delček domovine. Na sredo prostora postavimo križ in svečo (lahko dodamo še kaj več).*

Pesem: Mnogo sem prehodil poti (Jubilate II., str. 110)

Križ

Skupna molitev: Na poti k tebi (*molimo lahko na litanijski način*)

Iz vasi in mest - smo na poti k Tebi.

Iz dolin in planin - smo na poti k Tebi.

S preizkušanimi brati - smo na poti k Tebi.

Z nasmejanimi otroki - smo na poti k Tebi.

Kot graditelji miru - smo na poti k Tebi.

Kot oznanjevalci pravice - smo na poti k Tebi.

Kot priče Tvoje ljubezni - smo na poti k Tebi.

Kot člani Tvoje Cerkve - smo na poti k Tebi.

Ko delimo kruh, - smo na poti k Tebi.

Ko nemočne podpiramo, - smo na poti k Tebi.

Ko za preganjane molimo, - smo na poti k Tebi.

Ko se na Tvoji gostiji gostimo, - smo na poti k Tebi.

Pustimo 5 minut za tišino in razmislek. Nato vsak pove prošnjo za domovino ali dom in pri tem postavi svoj kamen na tla pred križ. Na ta način bomo sezidali košček domovine, ki bo tudi dom za Boga, ker bo tja povabljen z naše strani.

Molitev rožnega venca: Zmolimo desetko rožnega venca (ki je oznanjal Božje kraljestvo)

Križ ali blagoslov

Pesem: Nebeški Jeruzalem (Jubilate II., str. 37 dodatek)

➤ PREDLOG AKTIVNOSTI ZA SKUPINO ALI ŽUPNIJO

Simbol države je zastava. Zato bomo kot zvesti državljani:

- preverili, če imamo v župniji (na dvorišču, stavbi, ...) pripravljen prostor za izobešanje zastave ali če imamo že izobešeno zastavo Republike Slovenije. V kolikor to še ni pripravljeno, bomo župniku predlagali možno rešitev.
- podobno bomo naredili tudi na naših domovih; preverili možnosti izobešanja zastav in če je potrebno, kupili novo zastavo Republike Slovenije. S tem bomo pokazali svojo ljubezen do države in domovine.
- za našo domovino bomo na srečanju ali osebno doma zmolili desetko rožnega venca.

ZA VODITELJA – evalvacija in osebno razmišljanje

- Kako je »uspelo« tokratno srečanje z animatorji?
- Kaj je animatorje najbolj nagovorilo?
- Kaj bi lahko spremenili ali izboljšali?
- Se tudi sam čutim državljana nebes?
- Kako se dejstvo, da sem »nebeščan«, kaže v mojem življenju?